

INDGÅELSE AF DATABEHANDLERAFTALE OG ACCEPT AF LIFE FONDENS BEVILLINGSVILKÅR

Herved indgås databehandleraftale (Version 9) ligesom LIFE Fondens bevillingsvilkår¹ accepteres.

Institutionens/Kommunens navn: _____

Inst.nr.: _____ **CVR-nr.:** _____

Herefter "Institutionen" eller "den dataansvarlige"

På vegne af Institutionen:

Kontaktperson	
Navn	
Stilling	
E-mail	
Telefon	

Kontaktoplysninger vedr. pkt. 10 (underretning om brud på persondatasikkerheden) samt pkt. 7.3 (varsling om påtænkt ændring i kredsen af underdatabehandlere, herunder påtænkt tredjelands-overførsel)	
E-mail	

Underskriver:	
Navn	
Stilling	

Dato:

Underskriver

På vegne af Databehandleren:

Kontaktoplysninger LIFE A/S	
Navn	LIFE A/S
CVR-nummer	41439726
E-mail	persondata@life.dk
Telefon	2234 4896

Dato:

Anne Strand Ehlers, Chef for Digitalisering og Jura

¹ <https://life.dk/vilkaar-for-bevillinger>

DATABEHANDLERAFTALE (STANDARDKONTRAKTSBESTEMMELSER)²

i henhold til artikel 28, stk. 3, i forordning 2016/679 (databeskyttelsesforordningen) med henblik på databehandlerens behandling af personoplysninger

mellem

"Institutionen" eller "den dataansvarlige"

herefter "den dataansvarlige"

og

LIFE A/S
Biologiens Vej 5
2800 Kgs. Lyngby
CVR. nr.: 41439726

herefter "databehandleren"

der hver især er en "part" og sammen udgør "parterne"

HAR AFTALT følgende standardkontraktbestemmelser (Bestemmelserne) med henblik på at overholde databeskyttelsesforordningen og sikre beskyttelse af privatlivets fred og fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder

² Læsevejledning: LIFE's udfyldelse af Bestemmelserne fremgår med grå skrift.

Versionshistorik		
Version	Dato	Ændringer
9	Træder i kraft 1/8-2024	<p>Opdatering af bilag A-C:</p> <p>A.1: Præcisering af formål ("<i>styrke elevernes læringsudbytte samt modtage feedback på brugen af LIFE Forløb fra både elever og lærere med henblik på at kvalificere forløbene yderligere og sikre den størst mulige effekt hos eleverne</i>") udgår som formål)</p> <p>A.3: Datakilden minimeres fra WS (17 lille, 22 og 71) til "OIDC Fuld", dvs. at brugeren ved login tildeles et 36-ciffers pseudonym</p> <p>B.1: Ændring i kredsen af underdatabehandlere. LRF A/S, Egmont Administration A/S og AWS udgår. Nye underdatabehandlere er Peytz & Co A/S (it-administration), iO Belgium NV (hosting), Combell NV (hosting) samt Hetzner Online GmbH (back up). IT-drift i DK. Hosting i Belgien og Tyskland</p> <p>C.2: De aftalte tekniske og organisatoriske foranstaltninger opretholdes</p> <p>C.: Det præciseres, at sletning sker på anmodning og i øvrigt 3 år efter seneste login</p> <p>C.5: Hosting hos AWS, Irland, ophører. C.5 svarer nu til Datatilsynets standardbestemmelser</p> <p>C.7: Det indføres, at LIFE fremover aflægger en skriftlig status på de forhold, der er omfattet af databehandleraftalen, som er relevante for LIFEs egen organisation. Dette svarer til Datatilsynets tilsynskoncept 3. Fortsat ISAE 3000 fra LIFEs underdatabehandlere, der foretager den egentlige databehandling (it-drift, hosting, back up).</p>
8	Oktober 2023	Data Privacy Framework angivet som tilstrækkelighedsvurdering i Bilag B. Konsekvensrettelser i Bilag C.
7	Træder i kraft 1/1-2023	<p>Opdatering af bilag B med følgende nye underdatabehandlere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lindhardt og Ringhof Forlag A/S - Egmont IT v/ Egmont Administration A/S <p>Samtidig udgår Clio ApS om underdatabehandler pga. fusion med LRF A/S.</p> <p>Konsekvensrettelse i Bilag C.2.1.3 hvor der er indsat beskrivelse af "Egmont Administration A/S ("Egmont IT") som leverandør af AWS-løsningen".</p> <p>Konsekvensrettelser af "Clio ApS" til "databehandleren.</p>
6	August 2022	<p>Sammenlægning af version til hhv. kommuner og ungdomsuddannelser. Diverse smårettelser. Dixa fjernet som underdatabehandler, da supportværktøj er afviklet.</p> <p>Varslingsfrist ved brud i 10.2 samt Bilag C.3 konkretiseret til "så vidt muligt indenfor 24 timer".</p> <p>Farvemarkering af afvigelser fra Datatilsynets Standardkontraktbestemmelser 2020</p> <p>Genindførelse af Bilag D</p> <p>Ændring af LIFEs underrettningsfrist fra "uden unødige forsinkelse" til "24 timer" (10.2)</p> <p>Tydeliggørelse af formålet i A.1 og forenkling af A.2</p> <p>Småjusteringer i C.2.1.3 om behandlingssikkerhed</p> <p>Sletning af Biologiens Vej 5, 2800 Kgs. Lyngby som lokalitet for behandlingen (C.5)</p> <p>Adressering af Datatilsynets udtalelse af 29. marts 2022 i KOMBIT-sagen (C.5)</p>

1. Indhold

2. Præambel	5
3. Den dataansvarliges rettigheder og forpligtelser	5
4. Databehandleren handler efter instruks	6
5. Fortrolighed	6
6. Behandlingssikkerhed	6
7. Anvendelse af underdatabehandlere.....	7
8. Overførsel til tredjelande eller internationale organisationer	8
9. Bistand til den dataansvarlige.....	9
10. Underretning om brud på persondatasikkerheden	10
11. Sletning og returnering af oplysninger	10
12. Revision, herunder inspektion	11
13. Parternes aftale om andre forhold	11
14. Ikrafttræden og ophør.....	11
15. Kontaktpersoner hos den dataansvarlige og databehandleren	11
Bilag A Oplysninger om behandlingen	12
Bilag B Underdatabehandlere	14
Bilag C Instruks vedrørende behandling af personoplysninger.....	16
Bilag D Parternes regulering af andre forhold.....	22

2. Præambel

1. Disse Bestemmelser fastsætter databehandlerens rettigheder og forpligtelser, når denne foretager behandling af personoplysninger på vegne af den dataansvarlige.
2. Disse bestemmelser er udformet med henblik på parternes efterlevelse af artikel 28, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen).
3. I forbindelse med leveringen af [digitale læremidler via LIFEs undervisningsplatform](#), [jf. LIFEs Vilkår og betingelser for bevillinger](#), behandler databehandleren personoplysninger på vegne af den dataansvarlige i overensstemmelse med disse Bestemmelser.
4. Bestemmelserne har forrang i forhold til eventuelle tilsvarende bestemmelser i andre aftaler mellem parterne.
5. Der hører fire bilag til disse Bestemmelser, og bilagene udgør en integreret del af Bestemmelserne.
6. Bilag A indeholder nærmere oplysninger om behandlingen af personoplysninger, herunder om behandlingens formål og karakter, typen af personoplysninger, kategorierne af registrerede og varighed af behandlingen.
7. Bilag B indeholder den dataansvarliges betingelser for databehandlerens brug af underdatabehandlere og en liste af underdatabehandlere, som den dataansvarlige har godkendt brugen af.
8. Bilag C indeholder den dataansvarliges instruks for så vidt angår databehandlerens behandling af personoplysninger, en beskrivelse af de sikkerhedsforanstaltninger, som databehandleren som minimum skal gennemføre, og hvordan der føres tilsyn med databehandleren og eventuelle underdatabehandlere.
9. Bilag D indeholder bestemmelser vedrørende andre aktiviteter, som ikke er omfattet af Bestemmelserne.
10. Bestemmelserne med tilhørende bilag skal opbevares skriftligt, herunder elektronisk, af begge parter.
11. Disse Bestemmelser frigør ikke databehandleren fra forpligtelser, som databehandleren er pålagt efter databeskyttelsesforordningen eller enhver anden lovgivning.

3. Den dataansvarliges rettigheder og forpligtelser

1. Den dataansvarlige er ansvarlig for at sikre, at behandlingen af personoplysninger sker i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen (se forordningens artikel 24), databeskyttelsesbestemmelser i anden EU-ret eller medlemsstaternes³ nationale ret og disse Bestemmelser.

³ Henvisninger til "medlemsstat" i disse bestemmelser skal forstås som en henvisning til "EØS medlemsstater".

2. Den dataansvarlige har ret og pligt til at træffe beslutninger om, til hvilke(t) formål og med hvilke hjælpemidler, der må ske behandling af personoplysninger.
3. Den dataansvarlige er ansvarlig for, blandt andet, at sikre, at der er et behandlingsgrundlag for behandlingen af personoplysninger, som databehandleren instrueres i at foretage.

4. Databehandleren handler efter instruks

1. Databehandleren må kun behandle personoplysninger efter dokumenteret instruks fra den dataansvarlige, medmindre det kræves i henhold til EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som databehandleren er underlagt. Denne instruks skal være specificeret i bilag A og C. Efterfølgende instruks kan også gives af den dataansvarlige, mens der sker behandling af personoplysninger, men instruksen skal altid være dokumenteret og opbevares skriftligt, herunder elektronisk, sammen med disse Bestemmelser.
2. Databehandleren underretter omgående den dataansvarlige, hvis en instruks efter vedkommendes mening er i strid med denne forordning eller databeskyttelsesbestemmelser i anden EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret.

5. Fortrolighed

1. Databehandleren må kun give adgang til personoplysninger, som behandles på den dataansvarliges vegne, til personer, som er underlagt databehandlerens instruktionsbeføjelser, som har forpligtet sig til fortrolighed eller er underlagt en passende lovbestemt tavshedspligt, og kun i det nødvendige omfang. Listen af personer, som har fået tildelt adgang, skal løbende gennemgås. På baggrund af denne gennemgang kan adgangen til personoplysninger lukkes, hvis adgangen ikke længere er nødvendig, og personoplysningerne skal herefter ikke længere være tilgængelige for disse personer.
2. Databehandleren skal efter anmodning fra den dataansvarlige kunne påvise, at de pågældende personer, som er underlagt databehandlerens instruktionsbeføjelser, er underlagt ovennævnte tavshedspligt.

6. Behandlingssikkerhed

1. Databeskyttelsesforordningens artikel 32 fastslår, at den dataansvarlige og databehandleren, under hensyntagen til det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder, gennemfører passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et beskyttelsesniveau, der passer til disse risici.

Den dataansvarlige skal vurdere risiciene for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder som behandlingen udgør og gennemføre foranstaltninger for at imødegå disse risici. Afhængig af deres relevans kan det omfatte:

- a. Pseudonymisering og kryptering af personoplysninger

- b. evne til at sikre vedvarende fortrolighed, integritet, tilgængelighed og robusthed af behandlingssystemer og -tjenester
 - c. evne til rettidigt at genoprette tilgængeligheden af og adgangen til personoplysninger i tilfælde af en fysisk eller teknisk hændelse
 - d. en procedure for regelmæssig afprøvning, vurdering og evaluering af effektiviteten af de tekniske og organisatoriske foranstaltninger til sikring af behandlingssikkerhed.
2. Efter forordningens artikel 32 skal databehandleren – uafhængigt af den dataansvarlige – også vurdere risiciene for fysiske personers rettigheder som behandlingen udgør og gennemføre foranstaltninger for at imødegå disse risici. Med henblik på denne vurdering skal den dataansvarlige stille den nødvendige information til rådighed for databehandleren som gør vedkommende i stand til at identificere og vurdere sådanne risici.
 3. Derudover skal databehandleren bistå den dataansvarlige med vedkommendes overholdelse af den dataansvarliges forpligtelse efter forordningens artikel 32, ved bl.a. at stille den nødvendige information til rådighed for den dataansvarlige vedrørende de tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, som databehandleren allerede har gennemført i henhold til forordningens artikel 32, og al anden information, der er nødvendig for den dataansvarliges overholdelse af sin forpligtelse efter forordningens artikel 32.

Hvis imødegåelse af de identificerede risici – efter den dataansvarliges vurdering – kræver gennemførelse af yderligere foranstaltninger end de foranstaltninger, som databehandleren allerede har gennemført, skal den dataansvarlige angive de yderligere foranstaltninger, der skal gennemføres, i bilag C.

7. Anvendelse af underdatabehandlere

1. Databehandleren skal opfylde de betingelser, der er omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 28, stk. 2, og stk. 4, for at gøre brug af en anden databehandler (en underdatabehandler).
2. Databehandleren må således ikke gøre brug af en underdatabehandler til opfyldelse af disse Bestemmelser uden forudgående **generel** skriftlig godkendelse fra den dataansvarlige.
3. Databehandleren har den dataansvarliges generelle godkendelse til brug af underdatabehandlere. Databehandleren skal skriftligt underrette den dataansvarlige om eventuelle planlagte ændringer vedrørende tilføjelse eller udskiftning af underdatabehandlere med mindst **30 dages varsel** og derved give den dataansvarlige mulighed for at gøre indsigelse mod sådanne ændringer inden brugen af de(n) omhandlede underdatabehandler(e). Længere varsel for underretning i forbindelse med specifikke behandlingsaktiviteter kan angives i bilag B. Listen over underdatabehandlere, som den dataansvarlige allerede har godkendt, fremgår af bilag B.
4. Når databehandleren gør brug af en underdatabehandler i forbindelse med udførelse af specifikke behandlingsaktiviteter på vegne af den dataansvarlige, skal databehandleren, gennem en kontrakt eller andet retligt dokument i henhold til EU-retten eller

medlemsstaternes nationale ret, pålægge underdatabehandleren de samme databeskyttelsesforpligtelser som dem, der fremgår af disse Bestemmelser, hvorved der navnlig stilles de fornødne garantier for, at underdatabehandleren vil gennemføre de tekniske og organisatoriske foranstaltninger på en sådan måde, at behandlingen overholder kravene i disse Bestemmelser og databeskyttelsesforordningen.

Databehandleren er derfor ansvarlig for at kræve, at underdatabehandleren som minimum overholder databehandlerens forpligtelser efter disse Bestemmelser og databeskyttelsesforordningen.

5. Underdatabehandleraftale(r) og eventuelle senere ændringer hertil sendes – efter den dataansvarliges anmodning herom – i kopi til den dataansvarlige, som herigennem har mulighed for at sikre sig, at tilsvarende databeskyttelsesforpligtelser som følger af disse Bestemmelser er pålagt underdatabehandleren. Bestemmelser om kommercielle vilkår, som ikke påvirker det databeskyttelsesretlige indhold af underdatabehandleraftalen, skal ikke sendes til den dataansvarlige.
6. [...] ⁴
7. Hvis underdatabehandleren ikke opfylder sine databeskyttelsesforpligtelser, forbliver databehandleren fuldt ansvarlig over for den dataansvarlige for opfyldelsen af underdatabehandlerens forpligtelser. Dette påvirker ikke de registreredes rettigheder, der følger af databeskyttelsesforordningen, herunder særligt forordningens artikel 79 og 82, over for den dataansvarlige og databehandleren, herunder underdatabehandleren.

8. Overførsel til tredjelande eller internationale organisationer

1. Enhver overførsel af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer må kun foretages af databehandleren på baggrund af dokumenteret instruks herom fra den dataansvarlige og skal altid ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens kapitel V.
2. Hvis overførsel af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer, som databehandleren ikke er blevet instrueret i at foretage af den dataansvarlige, kræves i henhold til EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som databehandleren er underlagt, skal databehandleren underrette den dataansvarlige om dette retlige krav inden behandling, medmindre den pågældende ret forbyder en sådan underretning af hensyn til vigtige samfundsmæssige interesser.
3. Uden dokumenteret instruks fra den dataansvarlige kan databehandleren således ikke inden for rammerne af disse Bestemmelser:
 - a. overføre personoplysninger til en dataansvarlig eller databehandler i et tredjeland eller en international organisation
 - b. overlade behandling af personoplysninger til en underdatabehandler i et tredjeland
 - c. behandle personoplysningerne i et tredjeland

⁴ Pkt. 7.6 i Datatilsynets standardkontraktbestemmelser er fravalgt, da Datatilsynet har besluttet at gøre den valgfri, jf. Datatilsynets nyhed af 4. marts 2024.

4. Den dataansvarliges instruks vedrørende overførsel af personoplysninger til et tredjeland, herunder det eventuelle overførselsgrundlag i databeskyttelsesforordningens kapitel V, som overførslen er baseret på, skal angives i bilag C.6.
5. Disse Bestemmelser skal ikke forveksles med standardkontraktbestemmelser som omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 46, stk. 2, litra c og d, og disse Bestemmelser kan ikke udgøre et grundlag for overførsel af personoplysninger som omhandlet i databeskyttelsesforordningens kapitel V.

9. Bistand til den dataansvarlige

1. Databehandleren bistår, under hensyntagen til behandlingens karakter, så vidt muligt den dataansvarlige ved hjælp af passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med opfyldelse af den dataansvarliges forpligtelse til at besvare anmodninger om udøvelsen af de registreredes rettigheder som fastlagt i databeskyttelsesforordningens kapitel III.

Dette indebærer, at databehandleren så vidt muligt skal bistå den dataansvarlige i forbindelse med, at den dataansvarlige skal sikre overholdelsen af:

- a. oplysningspligten ved indsamling af personoplysninger hos den registrerede
 - b. oplysningspligten, hvis personoplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede
 - c. indsigtretten
 - d. retten til berigtigelse
 - e. retten til sletning ("retten til at blive glemt")
 - f. retten til begrænsning af behandling
 - g. underretningspligten i forbindelse med berigtigelse eller sletning af personoplysninger eller begrænsning af behandling
 - h. retten til dataportabilitet
 - i. retten til indsigelse
 - j. retten til ikke at være genstand for en afgørelse, der alene er baseret på automatisk behandling, herunder profilering
2. I tillæg til databehandlerens forpligtelse til at bistå den dataansvarlige i henhold til Bestemmelse 6.3., bistår databehandleren endvidere, under hensyntagen til behandlingens karakter og de oplysninger, der er tilgængelige for databehandleren, den dataansvarlige med:
 - a. den dataansvarliges forpligtelse til uden unødigt forsinkelse og om muligt senest 72 timer, efter at denne er blevet bekendt med det, at anmelde brud på persondatasikkerheden til den kompetente tilsynsmyndighed, [Datatilsynet](#), medmindre at det er usandsynligt, at bruddet på persondatasikkerheden indebærer en risiko for fysiske personers rettigheder eller frihedsrettigheder
 - b. den dataansvarliges forpligtelse til uden unødigt forsinkelse at underrette den registrerede om brud på persondatasikkerheden, når bruddet sandsynligvis vil medføre en høj risiko for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder

- c. den dataansvarliges forpligtelse til forud for behandlingen at foretage en analyse af de påtænkte behandlingsaktiviteters konsekvenser for beskyttelse af personoplysninger (en konsekvensanalyse)
 - d. den dataansvarliges forpligtelse til at høre den kompetente tilsynsmyndighed, [Datatilsynet](#), inden behandling, såfremt en konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse viser, at behandlingen vil føre til høj risiko i mangel af foranstaltninger truffet af den dataansvarlige for at begrænse risikoen.
3. Parterne skal i bilag C angive de fornødne tekniske og organisatoriske foranstaltninger, hvormed databehandleren skal bistå den dataansvarlige samt i hvilket omfang og udstrækning. Det gælder for de forpligtelser, der følger af Bestemmelse 9.1. og 9.2.

10. Underretning om brud på persondatasikkerheden

1. Databehandleren underretter uden unødigt forsinkelse den dataansvarlige efter at være blevet opmærksom på, at der er sket et brud på persondatasikkerheden.
2. Databehandlerens underretning til den dataansvarlige skal om muligt ske [inden 24 timer](#) efter, at denne er blevet bekendt med bruddet, sådan at den dataansvarlige kan overholde sin forpligtelse til at anmelde bruddet på persondatasikkerheden til den kompetente tilsynsmyndighed, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 33.
3. I overensstemmelse med Bestemmelse 9.2.a skal databehandleren bistå den dataansvarlige med at foretage anmeldelse af bruddet til den kompetente tilsynsmyndighed. Det betyder, at databehandleren skal bistå med at tilvejebringe nedenstående information, som ifølge artikel 33, stk. 3, skal fremgå af den dataansvarliges anmeldelse af bruddet til den kompetente tilsynsmyndighed:
 - a. karakteren af bruddet på persondatasikkerheden, herunder, hvis det er muligt, kategorierne og det omtrentlige antal berørte registrerede samt kategorierne og det omtrentlige antal berørte registreringer af personoplysninger
 - b. de sandsynlige konsekvenser af bruddet på persondatasikkerheden
 - c. de foranstaltninger, som den dataansvarlige har truffet eller foreslår truffet for at håndtere bruddet på persondatasikkerheden, herunder, hvis det er relevant, foranstaltninger for at begrænse dets mulige skadevirkninger.
4. Parterne skal i bilag C angive den information, som databehandleren skal tilvejebringe i forbindelse med sin bistand til den dataansvarlige i dennes forpligtelse til at anmelde brud på persondatasikkerheden til den kompetente tilsynsmyndighed.

11. Sletning og returnering af oplysninger

1. Ved ophør af tjenesterne vedrørende behandling af personoplysninger, er databehandleren forpligtet til [at slette alle personoplysninger, der er blevet behandlet på vegne af den dataansvarlige og bekræfte over for den dataansvarlige, at oplysningerne er slettet](#), medmindre EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret foreskriver opbevaring af personoplysningerne. [Databehandleren er ikke underlagt en sådan lovgivning.](#)

12. Revision, herunder inspektion

1. Databehandleren stiller alle oplysninger, der er nødvendige for at påvise overholdelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 28 og disse Bestemmelser, til rådighed for den dataansvarlige og giver mulighed for og bidrager til revisioner, herunder inspektioner, der foretages af den dataansvarlige eller en anden revisor, som er bemyndiget af den dataansvarlige.
2. Procedurene for den dataansvarliges revisioner, herunder inspektioner, med databehandleren og underdatabehandlere er nærmere angivet i Bilag C.7. og C.8.
3. Databehandleren er forpligtet til at give tilsynsmyndigheder, som efter gældende lovgivningen har adgang til den dataansvarliges eller databehandlerens faciliteter, eller repræsentanter, der optræder på tilsynsmyndighedens vegne, adgang til databehandlerens fysiske faciliteter mod behørig legitimation.

13. Parternes aftale om andre forhold

1. Parterne kan aftale andre bestemmelser vedrørende tjenesten vedrørende behandling af personoplysninger om f.eks. erstatningsansvar, så længe disse andre bestemmelser ikke direkte eller indirekte strider imod Bestemmelserne eller forringer den registreredes grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, som følger af databeskyttelsesforordningen.

14. Ikrafttræden og ophør

1. Bestemmelserne træder i kraft på datoen for begge parters underskrift heraf.
2. Begge parter kan kræve Bestemmelserne genforhandlet, hvis lovændringer eller u hensigtsmæssigheder i Bestemmelserne giver anledning hertil.
3. Bestemmelserne er gældende, så længe tjenesten vedrørende behandling af personoplysninger varer. I denne periode kan Bestemmelserne ikke opsiges, medmindre andre bestemmelser, der regulerer levering af tjenesten vedrørende behandling af personoplysninger, aftales mellem parterne.
4. Hvis levering af tjenesterne vedrørende behandling af personoplysninger ophører, og personoplysningerne er slettet eller returneret til den dataansvarlige i overensstemmelse med Bestemmelse 11.1 og Bilag C.4, kan Bestemmelserne opsiges med skriftlig varsel af begge parter.
5. Underskrift [sker på side 1](#).

15. Kontaktpersoner hos den dataansvarlige og databehandleren

1. Parterne kan kontakte hinanden via [de kontaktoplysninger, der fremgår af 1. side](#).
2. Parterne er forpligtet til løbende at orientere hinanden om ændringer vedrørende kontaktpersoner.

Bilag A Oplysninger om behandlingen

LIFE tilbyder den dataansvarlige institution adgang til de digitale læremidler ("LIFE Forløb"), der findes på hjemmesiden <https://undervisning.life.dk>.

LIFE Forløb stilles til rådighed på de betingelser, der fremgår af LIFEs bevillingsvilkår, som findes her: <https://life.dk/vilkaar-for-bevillinger>.

Den dataansvarlige booker selv det/de ønskede LIFE Forløb via www.life.dk. Den dataansvarlige skal samtidig godkende LIFEs bevillingsvilkår, hvorefter LIFE åbner for adgang til LIFE Forløb.

Når LIFE har bekræftet bookingen, modtager den dataansvarlige institution en fysisk materialekasse med undervisningsmaterialer. Lærer og elever skal anvende materialekassen sideløbende med LIFEs undervisningsplatform, hvor lærervejledning og digitalt undervisningsmateriale findes.

Elevers og læreres brug af undervisningsplatformen indebærer den behandling af personoplysninger, der er beskrevet nedenfor.

I det omfang undervisningsplatformen linker til – eller på anden vis indebærer brug af – eksterne platforme, hjemmesider eller værktøjer, ligger elever og læreres brug af indhold på disse eksterne platforme udenfor rammerne af nærværende databehandleraftale. LIFE har på det dataetiske plan påset, at udbyderen af den eksterne platform har en opdateret, dækkende privatlivspolitik, men henholder sig i øvrigt til, at formålet med brugen af den eksterne platform er formidling af fagligt indhold og ikke behandling af personoplysninger. Eksempelvis skal der ikke oprettes brugerprofiler for at elever og lærere kan bruge den eksterne platform eller værktøj.

En oversigt over eksterne platforme findes på <https://life.dk/aftaler-med-life>.

A.1. Formålet med databehandlerens behandling af personoplysninger på vegne af den dataansvarlige

Behandling af personoplysninger har til formål at give brugere adgang til og anvende LIFEs undervisningsplatform i henhold til platformens overordnede formål, som dette er angivet i LIFEs vilkår og betingelser for bevillinger.

LIFE må ikke anvende oplysningerne til andre formål end beskrevet i Bestemmelserne. Personoplysningerne må ikke behandles efter instruks fra andre end Institutionen.

A.2. Databehandlerens behandling af personoplysninger på vegne af den dataansvarlige drejer sig primært om (karakteren af behandlingen)

Som led i ovennævnte formål er behandlingen:

- Facilitering af login til undervisningsplatformen gennem UNI-login
- Hosting og back up af personoplysninger

A.3. Behandlingen omfatter følgende typer af personoplysninger om de registrerede

Der registreres meget få personoplysninger om elever og lærere, når de anvender et LIFE Forløb.

Elever og lærere får adgang til undervisningsplatformen via STILs OIDC-løsning, hvor personoplysningerne afsendes fra STIL i pseudonymiseret form.

Ved en elevs/lærers login modtager LIFE:

- et tjenestespecifikt, 36-ciffrers pseudonym på brugeren
- institutionsnummer (skole)
- Funktion (Fx lærer, elev etc.)

Derudover modtager LIFE – hvis eleven vælger at inddatere dette - fag-faglige fritekstbesvarelser, måleresultater og selvevaluering af fagligt udbytte.

A.4. Behandlingen omfatter følgende kategorier af registrerede

- Elever
- Lærere

A.5. Databehandlerens behandling af personoplysninger på vegne af den dataansvarlige kan påbegyndes efter disse Bestemmelser i krafttræden. Behandlingen har følgende varighed

Behandlingen er ikke tidsbegrænset og varer så længe, det er relevant for LIFE's udførelse af de aftalte opgaver og efterlevelse af forpligtelser over for den dataansvarlige Institution i Bevillingsvilkårene.

Om kassationsregler og sletterutiner, se C.4.

Bilag B Underdatabehandlere

B.1. Godkendte underdatabehandlere

Ved Bestemmelsernes ikrafttræden har den dataansvarlige godkendt brugen af følgende underdatabehandlere

NAVN, CVR OG ADRESSE	BESKRIVELSE AF BEHANDLINGEN	DATA DER BEHANDLES	LOKALITET + EVT. OVERFØRSELSGRUNDLAG
Peytz & Co A/S CVR 2692 3549 Rentemestervej 56C, 2400 København NV Danmark	Leverandør af it-drift og -administraton af undervisningsplatformen samt hosting/back up via underleverandører	Se A.3	Danmark
<i>Underleverandør til Peytz & Co A/S</i> iO Belgium NV Zavelheide 15 2200 Herentals Belgium BE0861085232	Hosting af websites, applikationer og øvrige IT-løsninger, herunder support og administration af infrastruktur for at kunne levere dette.	Se A.3	Belgien
<i>Underleverandør til iO Belgium NV:</i> Combell NV Skaldenstraat 121, 9042 Gent Belgien BE0541977701	Hosting	Se A.3	Belgien
<i>Underleverandør til Peytz & Co A/S</i> Hetzner Online GmbH Industriestr. 25 91710 Gunzenhausen, Deutschland	Back up af system og database	Se A.3	Tyskland

Ved Bestemmelsernes ikrafttræden har den dataansvarlige godkendt brugen af ovennævnte underdatabehandlere for den beskrevne behandlingsaktivitet. Databehandleren må ikke – uden den dataansvarliges skriftlige godkendelse – gøre brug af en underdatabehandler til en anden behandlingsaktivitet end den beskrevne og aftalte eller gøre brug af en anden underdatabehandler til denne behandlingsaktivitet.

B.2. Varsel for underretning om planlagte ændringer i kredsen af godkendelse af underdatabehandlere, den dataansvarliges indsigelsesmulighed og LIFEs behandling af sådan indsigelse

B.2.1. LIFE har den dataansvarliges generelle godkendelse til brug af underdatabehandlere, jf. afsnit 7.3.

B.2.2. LIFE skal pr. e-mail til kontaktpersonen/kontaktpunktet, der er anført i på side 1, underrette den dataansvarlige om eventuelle planlagte ændringer i kredsen af underdatabehandlere og derved give den dataansvarlige mulighed for at gøre indsigelse mod ændringen.

Hvis den dataansvarlige har indsigelser mod den planlagte ændring, skal indsigelsen sendes til LIFE hurtigst muligt og senest 30 dage efter modtagelsen af underretningen. Den dataansvarlige kan alene gøre rimelig, konkret begrundet indsigelse.

B.2.3. LIFE er forpligtet til at tage den dataansvarliges indsigelse i betragtning. Hvis LIFE vælger ikke at imødekomme indsigelse, eller hvis LIFE ikke er i stand til at imødekomme indsigelse inden for en rimelig frist, går LIFE i dialog med den dataansvarlige om en fremadrettet plan.

B.2.4. Hvis den dataansvarlige tager den planlagte ændring til efterretning – enten ved at meddele dette aktivt eller undlade at gøre indsigelser – gennemfører LIFE den varslede ændring efter udløbet af 30-dages fristen.

B.2.5. Ved antagelse af nye underdatabehandlere i Bestemmelsernes løbetid, skal LIFE iagttage de aftalte vilkår i punkt C.5 om lokalitet for behandling samt punkt C.6 om instruks vedrørende overførsel af personoplysninger til tredjelande.

B.3 Nærmere procedurer for tilsynet med den behandling, som foretages hos eventuelle underdatabehandlere

Databehandleren skal én gang årligt indhente en revisionserklæring eller en ledelseserklæring fra en uafhængig tredjepart om underdatabehandlerens overholdelse af denne databehandleraftale med tilhørende bilag.

Bilag C Instruks vedrørende behandling af personoplysninger**C.1. Behandlingens genstand/instruks**

LIFE's behandling af personoplysninger på vegne af den dataansvarlige sker ved, at LIFE udfører følgende:

Ved brugerens login på undervisningsplatformen modtager LIFE personoplysninger, som beskrevet i A.3 for at give adgang til platformen samt facilitere brug af platformen

Endvidere hosting og back up af personoplysninger.

Der henvises i øvrigt til Bilag A (Oplysninger om behandlingen).

C.2. Behandlingssikkerhed

Sikkerhedsniveauet skal afspejle, at behandlingen angår data, der er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6 ("almindelige personoplysninger") og at hovedparten af de registrerede er under 18 år.

LIFE er opmærksom på, at børn og unges rettigheder og frihedsrettigheder nyder en særlig beskyttelse i databeskyttelsesreglerne.

LIFE lægger i den forbindelse vægt på, at der sker pseudonymisering af læreres og elevers personoplysninger før modtagelse i undervisningsplatformen, jf. A.3, samt at elevernes fritekst-inddateringer er af fag-faglig karakter.

LIFE foretager en risikovurdering, der inddrager den pågældende behandlings karakter og konsekvenserne for de registrerede personer ved et sikkerhedsbrud, risikoen for tab eller utilsigtet sletning af oplysningerne, uautoriseret videregivelse eller uautoriseret adgang til oplysningerne. Risikovurderingen opdateres i tilfælde af ændrede behandlinger eller risici.

Databehandleren er herefter berettiget og forpligtet til at træffe beslutninger om, hvilke tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, der skal gennemføres for at etablere det nødvendige (og aftalte) sikkerhedsniveau.

Databehandleren skal dog – under alle omstændigheder og som minimum – gennemføre følgende foranstaltninger, som er aftalt med den dataansvarlige:

Foranstaltningerne er fastlagt ud fra overvejelser om:

1. Hvad der kan lade sig gøre rent teknisk
2. Implementeringsomkostningerne
3. Den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål
4. Konsekvenserne for borgerne ved et sikkerhedsbrud
5. Den risiko, der er forbundet med behandlingerne, herunder risikoen for:
 - a) tilintetgørelse af oplysningerne
 - b) tab af oplysningerne
 - c) ændring af oplysningerne
 - d) uautoriseret videregivelse af oplysningerne
 - e) uautoriseret adgang til oplysningerne

Endvidere skal Databehandleren på den dataansvarliges anmodning give den dataansvarlige tilstrækkelige oplysninger til, at denne kan påse, at de nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger er truffet.

C.2.1.2 Afgrænsning

LIFEs medarbejdere har udelukkende adgang til undervisningsplatformens backend. Backend er dedikeret til udvikling og redigering af de undervisningsforløb, der senere hen udgives på og anvendes via undervisningsplatformens driftsmiljø. Der findes ingen personoplysninger i backend.

LIFEs medarbejdere har ikke administrative adgange til driftsmiljøet og ikke adgang til at se eller behandle personoplysninger, der er indlæst via STIL eller som er inddateret som led i eleveres og læreres brug af et LIFE Forløb.

Dette afspejles i C.5., hvoraf det følger at lokationen for behandlingen *ikke* er LIFE Campus i Kgs. Lyngby.

Med henblik på korrekt håndtering af den del af databeskyttelsesopgaven, der hører hjemme i LIFEs organisation, dvs. indgåelse af skriftlige databehandleraftaler, overholdelse af instruks, gennemførelse af risikovurderinger, underretning ved læk, varsling af den dataansvarlige om udskiftning af underdatabehandlere samt understøttelse af de registreredes rettigheder, gennemgår LIFEs medarbejdere awareness-undervisning ved tiltrædelse og 1 x årligt.

Eftersom LIFEs medarbejdere ikke har adgang til personoplysninger eller dele af systemer med personoplysninger, retter nedenstående beskrivelse af behandlingen af personoplysninger og trufne sikkerhedsforanstaltninger sig mod LIFEs underdatabehandler, Peytz & CO A/S, som administrerer og hoster undervisningsplatformen efter instruks fra LIFE.

C.2.1.3 Tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger

Pseudonymisering og kryptering af oplysninger

Overførsel af data mellem STIL og undervisningsplatformen

LIFE anvender OIDC tilslutningsløsningen fra STIL med tilhørende personoplysninger, der er nævnt i A.3.

Når en bruger vil logge ind på undervisningsplatformen med sit UNI-Login, omdirigeres brugeren til STIL, som autentificerer brugeren og som over for undervisningsplatformen dokumenterer, hvem brugeren er med et 36-ciffrers pseudonym. Herefter returneres brugeren til undervisningsplatformen.

Data i transit

Alle personoplysninger, der sendes mellem undervisningsplatformen og brugeren er krypterede "in transit" for at sikre efterlevelse af de tekniske krav i databeskyttelsesforordningen. Ved transmissionen gøres brug af kryptering TLS, version 1.2 eller højere.

Hostede data

Data hidrørende fra login er pseudonymiserede. Fritekst (fag-faglig tekst) opbevares i klar tekst.

Evnen til at sikre vedvarende fortrolighed, integritet, tilgængelig og robusthed af behandlingssystemer og -tjenester (Generelle sikkerhedsforanstaltninger)

Funktionsadskillelse mellem test og drift

Udviklings-, test- og produktionsmiljø for undervisningsplatformen er adskilt, og der er etableret funktionsadskillelse mellem medarbejdere i udviklingsafdelingen og i drifts- og supportafdelingen.

Der testes aldrig på personoplysninger, der er omfattet af databehandleraftalen.

Adgangskontrol

Som beskrevet i C.2.1.2 har LIFE's medarbejdere ikke administrative adgang til driftsmiljøet på undervisningsplatformen og ikke adgang til at se eller behandle personoplysningerne der.

Underdatabehandleren har indført procedurer, der sikrer, at adgang til systemer og data er beskyttet af et autorisationssystem med multi-factor authentication (MFA). Medarbejdere oprettes med unik brugeridentifikation og password og brugeridentifikationen anvendes ved tildelelse af adgang til ressourcer og systemer.

Rettigheder til systemer og data tildeles underdatabehandlerens medarbejdere ud fra et arbejdsbetinget behov, og følger en fast procedure der sikrer, at adgange kun gives efter specifik godkendelse fra manager. Alle medarbejders rettigheder og adgange gennemgås løbende for at sikre, at de fortsat er korrekt registreret, at nye medarbejdere er oprettet korrekt og gamle er rettidigt lukket.

Fortrolighed og aftalt tavshedspligt

Alle ansatte hos både LIFE og underdatabehandleren er underlagt tavshedspligt gennem ansættelseskontrakten. Gennem procedurer for on- og off boarding sikres det, at de ansatte er opmærksomme på de forpligtelser, der følger af fortroligheds- og tavshedspligten.

Awareness træning

Alle ansatte hos både LIFE og underdatabehandler gennemgår awareness træning mindst 1 gang årligt med fokus på persondataretlige forhold og IT-sikkerhed.

Sletning af datamedier

Når der opsættes brugte computere til nye medarbejdere, og når harddiske skal ud af huset til destruktion, bliver alt data og dataspor slettet efter nærmere procedurer.

Fortegnelse over kategorier af behandlingsaktiviteter

Både LIFE og underdatabehandleren har indført politikker og procedurer, der sikrer, at der føres fortegnelse over kategorier af behandlingsaktiviteter, der foretages på vegne af den dataansvarlige. Fortegnelsen ajourføres regelmæssigt. Fortegnelsen opbevares elektronisk og kan stilles til rådighed for tilsynsmyndigheden efter anmodning.

Fysisk sikkerhed

Det fysiske datamiljø, som personoplysningerne behandles i, er hosted, sikret og adgangskontrolleret hos hostingleverandøren Combell NV.

Combell NV er ISO 27001-certificeret for informationssikkerhed og ISO 27701-certificeret for privatlivsbeskyttelse.

It-sikkerheden omfatter fysiske sikkerhedsforanstaltninger herunder aflåsning og overvågning af fysiske lokaliteter.

Eksterne kommunikationsforbindelser

Når der anvendes eksterne kommunikationsforbindelser ved tilslutning til internettet, andre åbne net, samt ved brug af interne webapplikationer sikrer databehandleren imod uvedkommende trafik og forhindrer adgang fra det åbne net via en firewall, som løbende kontrolleres og ajourføres.

Det trådløse netværk er ligeledes sikret imod aflytning af kommunikationen og opsnapping af brugeridentifikationer og dertil hørende fortrolige adgangskoder, som anvendes i forbindelse med autoriserede brugeres adgang til personoplysninger.

Antivirus

Enheder med netværksadgang er beskyttet mod virus og malware. Sikkerhedssoftware scanner løbende åbne filer og links og ved udslag bliver adgangen til den inficerede fil eller link automatisk blokeret, og administratorerne modtager en alarm, der gør opmærksom på dette.

Logning

Der er etableret logs på systemer, databaser og netværk til overvågning af aktiviteter hos administrator og brugere med privilegerede rettigheder, ændringer i brugerrettigheder, ændringer i logindstillinger samt fejlede login-forsøg. Der er knyttet alarm på logs (telefon-, mail- og SMS-alarmer til driftsvagt), alarmer overvåges og der følges på alarmer.

Genopretning af tilgængelighed til personoplysninger

Databehandleren sikrer, at der er passende beredskabsplaner med tilhørende procedurer og aftaler, der sikrer genetablering af data og undervisningsplatformen, hvis databehandleren eller dennes underleverandører udsættes for brand, oversvømmelse, lynnedslag eller lignende ekstraordinære begivenheder. Databehandleren reagerer på sikkerhedshændelser, når databehandleren bliver bekendt hermed, og tager initiativet til at sikre en hensigtsmæssig håndtering og inddragelse af den dataansvarlige.

Der tages dagligt back up af systemet og databaser til krypterede servere. Databehandleren tester årligt indrulning af back up ved test af disaster recovery plan.

Afprøvning, vurdering og evaluering af effektiviteten af de tekniske og organisatoriske foranstaltninger til sikring af behandlingssikkerheden

De etablerede tekniske foranstaltninger testes løbende ved sårbarhedsscanninger og penetrationstest.

Som en del af underdatabehandlerens ISAE 3000 opdateres og forbedres procedurer løbende for at sikre effektiviteten af de tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der skal sikre den rette behandling af personoplysninger. Ved tekniske ændringer til systemer, der håndterer personoplysningerne, opdateres og efterprøves procedurer efter behov. Procedurene efterses årligt af et eksternt revisionselskab, der som uvildig part sikrer, at procedurerne efterleves og lever op til gældende standarder.

Hjemmearbejdspladser

Underdatabehandlerens behandling af personoplysninger sker delvist ved anvendelse af hjemmearbejdspladser. Hvis interne systemer tilgås fra en hjemmearbejdsplads, foregår det via krypterede VPN-forbindelser.

C.3 Bistand til den dataansvarlige vedr. den registreredes rettigheder samt evt. brud på persondatasikkerheden

Databehandleren skal så vidt muligt – inden for det nedenstående omfang og udstrækning – bistå den dataansvarlige i overensstemmelse med Bestemmelse 9.1 og 9.2 ved at gennemføre følgende tekniske og organisatoriske foranstaltninger:

Begæring vedrørende registreredes rettigheder

LIFE skal uden unødigt forsinkelse, efter at være blevet opmærksom herpå, skriftligt underrette den dataansvarlige om enhver anmodning rettet til LIFE eller dennes underdatabehandlere fra en registreret om udøvelse af dennes rettigheder i henhold til gældende databeskyttelsesret.

LIFE er ikke berettiget til at besvare anmodninger fra en registreret vedrørende udøvelse af dennes rettigheder i henhold til gældende databeskyttelsesret. LIFE skal i stedet på anmodning fra den dataansvarlige hjælpe med at opfylde den dataansvarliges forpligtelser i forhold til de registreredes rettigheder i henhold til gældende databeskyttelsesret.

Databehandlerens information om brud på persondatasikkerhed til den dataansvarlige, jf. punkt 10.4 i Databehandleraftalen

Det påhviler LIFE at underrette den dataansvarlige uden unødigt forsinkelse – og så vidt muligt inden 24 timer, jf. 10.2 – efter at være blevet bekendt med et brud på persondatasikkerheden. Underretningen vil om muligt indeholde følgende oplysninger:

1. Dato og tidspunkt for bruddet
2. Er bruddet ophørt igen – og hvornår?
3. Beskrivelse af, hvad der er sket i praksis
4. Årsagen til bruddet
5. Hvilke typer personoplysninger, der er berørt – og hvor mange
6. Hvilke registrerede, der er berørt – og hvor mange
7. Hvilke sandsynlige konsekvenser, bruddet har for de berørte personer
8. Hvilke afhjælpende foranstaltninger, der er truffet fra LIFEs og LIFEs underdatabehandleres side
9. Om underretningen er endelig eller om den dataansvarlige kan forvente supplerende oplysninger og i så fald tidshorisonten herfor
10. Oplysninger om, hvor den dataansvarlige kan få yderligere oplysninger

C.4 Opbevaringsperiode/sletterutine

Ved ophør eller opsigelse af Bevillingsvilkårene vedrørende brugen af undervisningsplatformen, er LIFE forpligtet til at slette alle personoplysninger, der er blevet behandlet på vegne af den dataansvarlige og bekræfte over for den dataansvarlige, at oplysningerne er slettet.

Personoplysninger slettes 3 år efter en brugers senest login. Hvis Institutionen ønsker, at oplysningerne skal slettes før, skal Institutionen kontakte LIFE . Kontaktoplysninger fremgår af side 1.

C.5 Lokaltet for behandling

Behandling af de af Bestemmelserne omfattede personoplysninger kan ikke uden den dataansvarliges forudgående skriftlige godkendelse ske på andre lokaliteter end følgende:

- På de i Bilag B nævnte lokaliteter

C.6 Instruks vedrørende overførsel af personoplysninger til tredjelande

Hvis den dataansvarlige ikke i disse Bestemmelser eller efterfølgende giver en dokumenteret instruks vedrørende overførsels af personoplysninger til et tredjeland, er databehandleren ikke berettiget til inden for rammerne af disse Bestemmelser at foretage sådanne overførsler.

C.7 Procedurer for den dataansvarliges revisioner, herunder inspektioner, med behandlingen af personoplysninger, som er overladt til databehandleren

LIFE er forpligtet til at give Institutionen nødvendige oplysninger til, at Institutionen til enhver tid kan sikre sig, at LIFE overholder de krav, der følger af denne aftale.

Institutionen, en repræsentant for Institutionen eller dennes revision (såvel intern som eksternt) har adgang til at foretage inspektioner og revision, stille spørgsmål til og få udleveret dokumentation med henblik på at kontrollere, at LIFE overholder de krav, der følger af denne aftale.

LIFE fremsender én gang årligt en erklæring til Institutionen om overholdelse af denne aftale. Erklæringen skal udarbejdes i overensstemmelse med gældende anerkendte branchestandarder på området. En sådan erklæring forelægges ved, at LIFE indhenter en ISAE 3000 erklæring, der dækker den behandling, der foretages i henhold til databehandleraftalen, jf. afgrænsningen i C.2.1.2. Den første erklæring skal foreligge senest den 1. januar 2021.

I forhold til dokumentationen for de organisatoriske foranstaltninger til overholdelse af databehandleraftalen, der ligger i LIFE's egen organisation, jf. C.2.1.2, aflægger LIFE årligt en skriftlig status, svarende til Datatilsynets tilsynskoncept 3.

I tilfælde af, at Institutionen og/eller relevante offentlige myndigheder, særligt Datatilsynet, ønsker at foretage en inspektion af de ovennævnte foranstaltninger i henhold til denne aftale, forpligter LIFE og LIFE's underleverandører sig til at stille tid og ressourcer til rådighed herfor. Såfremt Institutionen vurderer, at der er behov for at anvende eksterne ressourcer i denne inspektion, så afholder Institutionen alle udgifter hertil.

Den dataansvarlige kan årligt med 30 dages varsel indhente en revisionserklæring fra en autoriseret uafhængig tredjepart vedrørende databehandlerens overholdelse af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesbestemmelser i anden EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret og disse Bestemmelser.

Den dataansvarlige eller en repræsentant for den dataansvarlige har herudover adgang til at foretage inspektioner, herunder fysiske inspektioner, med lokaliteterne hvorfra databehandleren foretager behandling af personoplysninger, herunder fysiske lokaliteter og systemer, der benyttes til eller i forbindelse med behandlingen. Sådanne inspektioner kan gennemføres, når den dataansvarlige finder det nødvendigt

Den dataansvarliges eventuelle udgifter i forbindelse med en fysisk inspektion afholdes af den dataansvarlige selv. Databehandleren er dog forpligtet til at afsætte de ressourcer (hovedsageligt den tid), der er nødvendig(e) for, at den dataansvarlige kan gennemføre sin inspektion.

C.8 Procedurer for revisioner, herunder inspektioner, med behandling af personoplysninger, som er overladt til underdatabehandlere

Der er enighed mellem parterne om, at LIFE som databehandler har ansvaret for at føre tilsyn med de underdatabehandlere, der er angivet i bilag B. Et sådant tilsyn kan være i form af modtagelsen af en revisionserklæring, eksempelvis en ISAE 3000 revisionserklæring, fra de(n) pågældende underdatabehandler(e).

Den dataansvarlige kan med rimeligt forudgående varsel forlange at LIFE udleverer dokumentation for det udførte tilsyn med underdatabehandlere(n).

Den dataansvarlige er berettiget til at anmode om gennemførelse af yderligere foranstaltninger med henblik på at sikre overholdelsen af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesbestemmelser i anden EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret og disse Bestemmelser.

Bilag D **Parternes regulering af andre forhold**